Elektronicznie podpisany przez:
Paweł Gałko
dnia 9 stycznia 2025 r.

UCHWAŁA Nr RIO.II-00312-23/2025
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku
z dnia 9 stycznia 2025 r.

w sprawie wyrażenia opinii o możliwości sfinansowania deficytu i prawidłowości planowanej kwoty długu przedstawionych przez Gminę Grabowo

Na podstawie art. 13 pkt 10 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 7), art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.) oraz zarządzenia Nr 7/2023 z dnia 27 lipca 2023 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących

Skład Orzekający w osobach:

Paweł Gałko	- przewodniczący
Katarzyna Gawrońska	- członek
Marlena Stachurska-Janczyło	- członek

opiniuje pozytywnie

- możliwość sfinansowania deficytu określonego w uchwale budżetowej Gminy Grabowo, wnosząc jednocześnie zastrzeżenie zawarte w poniższym uzasadnieniu;
- prawidłowość planowanej kwoty długu Gminy Grabowo, wynikającej z zaciągniętych zobowiązań, o której mowa w art. 226 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.

Uzasadnienie

Skład Orzekający sformułował niniejszą opinię w oparciu o uchwały Rady Gminy Grabowo z dnia 20 grudnia 2024 r.: Nr VIII/41/24 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Grabowo na lata 2025 – 2028 oraz Nr VIII/42/24 w sprawie uchwalenia budżetu gminy Grabowo na 2025 rok.

Rada Gminy Grabowo uchwałą Nr VIII/42/24 z dnia 20 grudnia 2024 r. uchwaliła budżet na 2025 rok, w którym zaplanowano:

- dochody ogółem w kwocie	31.208.908,87 zł
- *w tym dochody bieżące w kwocie*	*23.100.194,00 zł,*
- wydatki ogółem w kwocie	32.053.535,21 zł
- *w tym wydatki bieżące w kwocie*	*21.288.989,60 zł.*

Zgodnie z zapisem zawartym w § 4 uchwały Nr VIII/42/24 z dnia 20 grudnia 2024 r., planowany deficyt wyniesie 844.626,34 zł i zostanie pokryty wyłącznie przychodami pochodzącymi z wolnych środków.

Wskazane źródło pokrycia planowanego deficytu jest zgodne z art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.).

Skład Orzekający wnosi jednak zastrzeżenie w zakresie tak określonego źródła sfinansowania planowanego deficytu. Zgodnie z przyjętą konstrukcją budżetu Gminy na 2025 rok, planowany deficyt winien być sfinansowany przychodami z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi sfinansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w wysokości 21.019 zł oraz wolnymi środkami w wysokości 823.607,34 zł, nie zaś jak ustalono - wyłącznie wolnymi środkami. Wielkość przychodów, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 21.019 zł (ujęta w planie przychodów - §905) pokrywa się łącznie z zaplanowaną ujemną różnicą między dochodami z opłat za zezwolenia

na sprzedaż napojów alkoholowych (§ 0480) a wydatkami na realizację gminnych programów przeciwdziałania narkomanii oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (rozdz. 85153, 85154) oraz ujemną różnicą między dochodami z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (rozdz. 90002, par. 0490) a wydatkami związanymi z pokryciem kosztów systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (rozdz. 90002).

Łączna planowana w budżecie kwota przychodów wynosi 1.594.626,34 zł, w tym niewykorzystane środki pieniężne na rachunku bieżącym budżetu, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi sfinansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w wysokości 21.019 zł (§905) oraz wolne środki w wysokości 1.573.607,34 zł (§950). Łączną wysokość rozchodów tytułem spłat wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów określono na poziomie 750.000 zł (§992).

Analiza sprawozdań budżetowych oraz finansowych j.s.t., w tym bilansu z wykonania budżetu Gminy za 2023 rok sporządzonego według stanu na dzień 31.12.2023 r. jak również przewidywanego wykonania budżetu za rok 2024 określonego w załączniku Nr 1 do uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej wskazuje, iż przychody wewnętrzne w wysokości 1.594.626,34 zł będą możliwe do zaangażowania w budżecie roku 2025.

Wynik z działalności bieżącej Gminy zamyka się tzw. nadwyżką operacyjną w wysokości 1.811.204,40 zł, wypełniając tym samym regulację art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.).

Stosownie do uchwały Nr VIII/41/24 Rady Gminy Grabowo z dnia 20 grudnia 2024 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Grabowo na lata 2025 – 2028, Gmina zamierza spłacać zaciągnięty w latach wcześniejszych dług do końca 2028 roku. Najwyższa kwota długu w okresie objętym Wieloletnią Prognozą Finansową wystąpi na koniec 2025 roku i wyniesie 1.850.000 zł (stosunek zadłużenia do planowanych dochodów będzie wynosił 5,93%), w pozostałych okresach jej wielkość ma sukcesywnie maleć.

Począwszy od 2025 roku nie prognozuje się pozyskiwania nowych przychodów zwrotnych (zaciągania długu publicznego). Według założeń przedłożonej uchwały WPF jednostka ma osiągać poczynając od 2026 roku dodatnie wyniki budżetów, które w całości będą służyły finansowaniu w poszczególnych latach rozchodów tytułem spłat zaciągniętego długu.

Ponadto w kolejnych latach zakładane są tzw. nadwyżki operacyjne, czyli dodatnie różnice między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi, uwzględniające wymogi reguły wydatkowej z art. 242 ustawy o finansach publicznych.

Z przedstawionych w prognozie wieloletniej wartości wynika, iż w roku 2025, jak i kolejnych latach objętych prognozą spłaty długu, nie zostaną naruszone relacje, o których mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

W roku budżetowym 2025 wskaźnik spłaty rat kapitałowych wraz z odsetkami wynosi 3,53% przy maksymalnym dopuszczalnym wskaźniku obliczonym w oparciu o plan za III kwartały 2024 r., który stanowi 12,82% (maksymalny dopuszczalny wskaźnik obliczony w oparciu o przewidywane wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy również wynosi13,43%).

W latach następnych margines pomiędzy ustaloną, planowaną wartością wskaźnika, a jego dopuszczalnym ustawowo pułapem (uwzględniając ustawowe wyłączenia) będzieksztaltował się na następujących poziomach: rok 2026 – 10,54%; rok 2027 – 9,84%; rok 2028 – 8,33%.

Przyjęte w prognozie założenie zachowania powyższej relacji oparte jest przede wszystkim (dla dopuszczalnych wskaźników spłat) na założeniu osiągania w latach 2025 - 2028 tzw. nadwyżek operacyjnych, czyli dodatnich różnic między dochodami i wydatkami bieżącymi (sald operacyjnych spełniających reguły wydatkowe z art. 242 ustawy) oraz na wyłączeniach rat spłat wraz z odsetkami zgodnie z przepisami wynikającymi z art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych (w odniesieniu do planowanych wskaźników spłat). Mając na względzie konstrukcje budżetów w latach poprzednich, z których wynika, iż Gmina Grabowo realizowała zadania inwestycyjne przy współudziale ze środków z budżetu Unii Europejskiej, Skład Orzekający przyjmuje założenie, że

kwoty wyłączeń rat spłat oraz odsetek zostały określone zgodnie z przepisami wynikającymi z art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych.

W budżecie 2025 roku wynik z działalności bieżącej Gminy wynosi 1.811.204,40 zł, natomiast w pozostałym okresie, tj. 2026 – 2028 prognozowane są nadwyżki operacyjne, które kształtują się na stałym poziomie w wysokości 1.761.250 zł rocznie.

Powyższa wielkość wynikająca z danych historycznych za okres 2018 – 2024 wynosiła odpowiednio:

- *wykonanie 2018 232.319,01 zł;*
- *wykonanie 2019 1.643.660,81 zł;*
- *wykonanie 2020 1.871.836,14 zł;*
- *wykonanie 2021 773.994,06 zł;*
- *wykonanie 2022 3.207.743,88 zł;*
- *wykonanie 2023 1.135.866,65 zł;*
- *przewidywane wykonanie 2024 2.969.384,34 zł;*

(wykonanie za III kw. 2024 wyniosło 1.159.337,02 zł).

Gmina w okresie objętym WPF planuje uzyskać wpływy ze sprzedaży majątku wyłącznie w roku 2025 w wysokości 150.000 zł.

Wysokość nadwyżek operacyjnych ujęta w prognozach budżetów w latach 2025 – 2028 determinowana jest przede wszystkim założeniem wzrostu o 1.800.000 zł rocznie dochodów bieżących z tytułu podatku od nieruchomości w związku z powstaniem na terenie Gminy farmy wiatrowej.

Analizując powyższe Skład Orzekający stwierdza, iż prognozy dodatnich sald operacyjnych ujętych w latach 2025 - 2028 nie odbiegają znacząco od wartości wynikających z danych historycznych. Średnia arytmetyczna tej wielkości za lata 2018 - 2024 wynosi 1.690.686,41 zł.

Podsumowując podkreślić jednak należy, iż niezrealizowanie tych wielkości w co najmniej założonych wysokościach, może wpłynąć negatywnie na kształtowanie się relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych w latach przyszłych. Konieczne jest nieprzerwane monitorowanie realizacji założeń przyjętych w prognozie wieloletniej celem zachowania właściwych relacji dla możliwości obsługi zaciągniętego długu publicznego. Niewykonanie wartości istotnych z punktu widzenia ustalania dopuszczalnych w poszczególnych latach wskaźników spłaty zobowiązań może w sposób istotny zagrozić prawidłowości uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający wydał pozytywną opinię o planowanej kwocie długu i o możliwości sfinansowania przedstawionego deficytu.

POUCZENIE:

Od niniejszej uchwały służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, ul. Branickiego 13, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodniczący Składu Orzekającego

Paweł Gałko